

ZPRÁVY

O činnosti literárněvědného aspirantského semináře prof. Wollmana

Člen korespondent ČSAV prof. Dr. Frank Wollman ustavil na počátku stud. roku 1955—1956 při katedře rusistiky a literární vědy speciální literárněvědný seminář pro vědecké aspiranty a zájemce z řad vědeckých pracovníků.

Úkolem semináře je soustavně pečovat o vědecký růst mladších literárněvědných pracovníků. Nejzávažnější základní problémy uvádí výkladem a vytyčením zásadních tesařím vedoucí semináře; v diskusi pak je probírána problematika doplňována, prohlubována a dokumentována konkrétními fakty. O ostatních závažných otázkách a o významnějších nových publikacích z oboru literární vědy referují jednotliví členové semináře.

Práce semináře se soustřeďuje kolem několika tematických okruhů:

1. srovnávací metoda literárněvědná se zvláštním zřetelem k srovnávacím dějinám slovanských literatur;
2. problémy slovanské ústní slovesnosti, zejména vztah mezi literaturou a folklorem;
3. aktuální otázky současné literární vědy;
4. významné události v literárním světě, zvláště slovanském;
5. bibliografické práce a zprávy.

V okruhu prvním byla v minulých dvou letech věnována pozornost zejména teoretickým základům literární srovnávací vědy. Byly stanoveny základní zásady srovnávací metody v literární vědě, ujasněna především podstata vlivu a jeho specifičnost, připomenuto, že recepce díla souvisí s jeho koncepcí a že je nutno vycházet ze srovnávání tvaru s tvarem. Jako nový srovnávací aspekt zdůrazněn neustálý zřetel k třídním problémům. Bylo diskutováno o starších srovnávacích metodách v české literární vědě (Tille, Polívka). V obšírných referátech bylo probíráno a zhodnoceno ruské literárněvědné dědictví (Buslajev, Veselovskij) v novém pojetí současné sovětské vědy (Gudzij, Gusev). Referovali Dr. Jaroslav Mandát a Dr. Jiří Krystýnek.

Konkrétně pak byly zkoumány metody práce těchto novějších publikací na srovnávací thema: Jan Jiřša, *Česká poesie dvacátých let a básníci sovětského Ruska* (ref. Danuše Kšicová); Miroslav Drozda, *Boj KSR(b) o sovětskou literaturu a jeho ohlas u nás a V. Ivanov, Iz istorii borby za idejnost' sovětskoj literatury* (ref. Miroslav Mikulášek); Ljubov' Fejgel'manová, *Majakovskij v stranach narodnoj demokratii* (ref. Danuše Kšicová, Osvald Zukal, Dr. Krystýnek); Józef Magnuszewski, *Mickiewicz wśród Slowianščyzyny* (ref. Dr. Krystýnek). Kromě toho referoval Anton Popovič (Bratislava) o nových slovanských pracích o mezislovanských vztazích (Mráz, Stanislav) a o rusko-ukrajinských literárních stycích a spojitích (Gudzij); zprávu o některých nových pracích z oblasti srovnávací literární vědy (Jiří Levý, Badalič) podal Viktor Kudělka.

V druhém tematickém okruhu byl ústředním problémem vztah mezi literaturou a folklorem; podrobně byly sledovány problémy folklorismu ve slovanských literaturách, zvláště ruské, pokrokové tradice v literatuře i ústní slovesnosti; velká pozornost byla věnována samé otázce lidovosti, jejímu rozdílnému pojetí v různých historicko-spoločenských epochách a situacích. Dr. J. Mandát podal přehled sovětských prací o literárněfolklorních vztazích, který V. Kudělka doplnil referátem o nejnovějších českých pracích na toto thema (Vodička, Dvořák, Wollman). Dr. Mandát referoval rovněž o historii ruské poémy na přelomu 18. a 19. století (podle A. N. Sokolova) a o sovětských pracích, zabývajících se ruskou lidovou povídkou (Savčenko, Kuz'mina, Eleonskij).

Z aktuálních problémů literárněvědných bylo nejvíce místa věnováno socialistickému realismu; byl probírán soubor metodických a ideologických otázek ve známých člancích Jana Kotta (ref. V. Kudělka) a Todora Pavlova (ref. A. Popovič) a přihlédnuto rovněž k jiným článkům v českém, polském, sovětském a jugoslávském odborném tisku.

Bylo referováno a diskutováno také o regionalismu v literatuře, se speciálním zaměřením k literaturám slovanským (ref. Dr. J. Krystýnek, A. Popovič).

Otázky literárněhistorické periodisace slovanských literatur byly zkoumány zejména při probírání referátu A. S. Mjasnikova na bělehradském slavistickém kongresu 1955 (Dr J. Mandát).

Q způsobu, jakým řeší základní metodické problémy literárněvědné J. G. Boeckh v thesích k připravovaným *Dějinnám německé literatury*, podal zprávu Dr J. Krystýnek.

O kollarismu a předchůdcích ilyrismu vypracoval souhrnný referát na základě nových publikací V. Kudělka a o humanismu jako éfe maďarské literatury podle knihy Tibora Kardose referoval Richard Pražák (Praha).

Významným událostem z literárního světa byly věnovány referáty. Dr J. Mandát (II. sjezd sovětských spisovatelů) a V. Kudělky (II. sjezd čs. spisovatelů, pražská konference o folkloru 1956, moskevská konference o realismu v dubnu 1957).

Členové semináře sledovali rovněž systematicky nejnovější publikace, každý především v oboru své specialisace, požizovali bibliografické soupisy se stručnými anotacemi a dávali je k dispozici ostatním členům semináře.

Jiří Krystýnek

Seznam diplomových prací s tematikou literárněvědnou

Ve školním roce 1955/56 a 1956/57 byly na filosofické fakultě v Brně odevzdány tyto diplomové práce s tematikou literárněvědnou:

Katedra českého jazyka a literatury.

Pod vedením prof. Dr Josefa Hrabáka, doktora filol. věd:
ve školním roce 1955/56 —

P. Pešta, Alexandreis a Vévoda Arnošt;

M. Stavratjevová, Příspěvek k srovnávacímu rozboru stylistickému legendy o sv. Prokopu a Desatera kázanie božieho;

Z. Skopal, Rada otce synovi a Nová rada. Otázka jejich společného autorství s hlediska stylistického rozboru.

Pod vedením doc. Dr Artura Závodského, kandidáta filol. věd:
ve školním roce 1955/56 —

E. Benšová, Prozaické dílo Gabriely Preissové;

M. Kopečný, J. K. Chmelenský — kritik;

D. Křicová, Jak působila novinářská činnost Karla Čapka na výstavbu jeho malých 'próz';

E. Neumannová, Václav Kosmák;

D. Novotná, Jaroslav Hašek a Slovensko;

A. Šarková, František Roháček;

B. Trefulková, Josef Večeřa;

M. Trachová, Františka Stránecká;

Fr. Uher, Leander Cech. Příspěvek k české literární historii, theorii a kritice v letech 1860—1910;

J. Vlk, František Jan Mošner a vztah jeho Pěstounky k Babičce B. Němcové;

ve školním roce 1956/57 —

J. Dufek, Literární a žurnalistická činnost Rudolfa Těsnohlídka v Lidových novinách;

K. Fialová, J. Vrchlický jako literární kritik;

P. Gan, Ondra Lysohorsky — básník;

J. Hájek, Jiří Mahen a literatura;

Fr. Kosek, Karel Elgart-Sokol jako divadelní kritik;

L. Kučerová, Literární skupina a časopis Host;

J. Kyrš, Moravsko-slezská revue 1905—1914;

A. Mezerová, Eliška Krásnohorská — literární kritička;

L. Možná, Marie Pujmanová jako literární kritička;

I. Možný, Bedřich Václavek jako kulturní politik, kritik, teoretik a organizátor naší literární levice v třicátých letech;

V. Nepeřil, Základy nového dramatu;

J. Prokešová, F. X. Šalda a básníci poválečné generace ve dvacátých letech;

M. Rytířová, České drama v Šaldově kritickém díle;

D. Šlampaová, Vilém Závada a Ostravsko;